

Rijswijk

VOORTGANGSRAPPORTAGE ENERGIETRANSITIE

ENERGIE Transitie Rijswijk

GEMEENTE RIJSWIJK
MAATSCHAPPELIJKE
ONTWIKKELINGEN
NATUUR & SAMENLEVING
OKTOBER 2020

Inleiding

Op 5 maart is het Basisdocument Energietransitie Rijswijk door de gemeenteraad vastgesteld. Afgesproken is daarbij dat de raad periodiek over de voortgang wordt geïnformeerd. De energietransitie in Rijswijk bestaat uit vele onderwerpen die met elkaar zijn verbonden. In deze eerste rapportage komt de voortgang van deze onderwerpen aan bod.

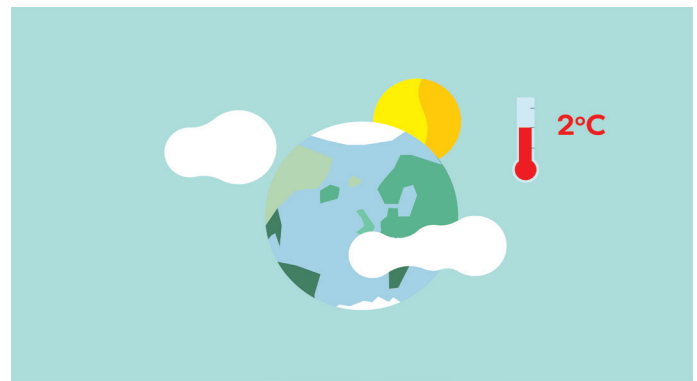
Energiestrategie Regio Rotterdam Den Haag (RES)

De concept RES is op 26 april 2020 gepubliceerd.

In de concept Regionale Energiestrategie (RES) van regio Rotterdam-Den Haag zijn de nationale afspraken uit het Klimaatakkoord nader uitgewerkt. Sinds begin 2018 hebben in onze regio 23 gemeenten, vier waterschappen en de provincie, samen met deskundigen van netwerkbeheerders, maatschappelijke organisaties en ondernemingen, samen gekeken naar de mogelijkheden, kansen en voorwaarden voor de energie-transitie. Dit heeft in juni 2019 geresulteerd in het Energieperspectief 2050; een toekomstbeeld met de leidende principes "betaalbaar, betrouwbaar, veilig, schoon en voor iedereen". Het is zoeken naar verbindingsmogelijkheden tussen energiemaatregelen en andere maatschappelijke opgaven, rekening houdend met bestaand beleid.

In de regio Rotterdam Den Haag is het potentiële aanbod van restwarmte en geothermie bijna tweemaal zo groot als de warmtevrage. Dat is de ideale uitgangspositie om warmte zowel binnen de regio, als met aangrenzende regio's uit te wisselen.

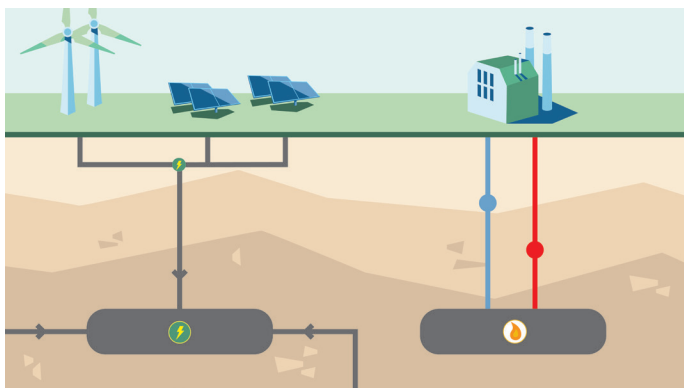

Een regionale warmte-infrastructuur en een betrouwbaar warmtesysteem voor het verdelen en opslaan, zijn dus noodzakelijk. De inzet is om optimaal gebruik te maken van de beschikbare warmte in de regio daar waar warmte een betaalbare en efficiënte oplossing is. We willen namelijk voorkomen dat we woningen en bedrijven elektrisch gaan verwarmen als er ook goede (rest/geothermische)warmte in de buurt beschikbaar is. Dit omdat we maar beperkt duurzame elektriciteit kunnen opwekken in onze regio en warmte voldoende beschikbaar hebben.

Zon op dak

Met het Klimaatakkoord streven de 30 regio's samen naar 35 TWh aan duurzame opwek op het land/dak in 2030. De energieregio Rotterdam Den Haag wil hieraan een significante bijdrage leveren. Natuurlijk zet de RES eerst in op "zon op dak". Maar de regio ontkomt niet aan grootschalige opwek van duurzame elektriciteit op land. De regionale inzet op land komt uit binnen de bandbreedte van 3,2 - 2,8 TWh aan grootschalige wind- en zonne-energie (tot 2030).

Dit binnen de mogelijkheden die passen binnen het landschap.

Toekomstbestendig

Duurzame brandstoffen hebben een belangrijke rol in het energiesysteem omdat ze goed opgeslagen en over lange afstand getransporteerd kunnen worden en een hoge energiedichtheid hebben. Ze zijn echter schaars. Duurzaam geproduceerde waterstof heeft een beperkt productiepotentieel en ook de potentie van biomassa voor het produceren van groengas is in de regio beperkt. Een grote groei van groene waterstof vóór 2030 wordt niet realistisch geacht.

De regio zet voor de gebouwde omgeving dan ook vooral in op toekomstbestendigere strategieën zoals vraagreductie en het realiseren van de regionale warmte-infrastructuur voor die buurten waar dit een goede oplossing is.

Vervolg

De concept-RES is separaat aan uw raad aangeboden voor de wensen- en bedenkingen-procedure. Op 8 september 2020 hebben wij u een presentatie gegeven over de hoofdlijnen van de concept-RES. De RES 1.0 zal voor juli 2021 door uw raad moeten worden vastgesteld.

Leiding door het Midden

Leiding door het Midden heeft een nieuwe naam: WarmtelinQ. WarmtelinQ is een organisatie van de Gasunie die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling en het beheer van de warmteleiding van Rotterdam naar Den Haag. In februari 2020 heeft de Gasunie een presentatie aan uw raad gegeven over WarmtelinQ. Het provinciale inpassingsplan (PIP), dat de planologische verankering van de leiding regelt, is reeds gestart met de terinzagelegging van de Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Het college heeft op de NRD wensen en bedenkingen (24 februari 2020) kenbaar gemaakt. De provincie heeft daarop nog niet gereageerd. De verwachting is dat het voorontwerpbestemmingsplan inclusief de concept Milieu-effectrapportage (MER) rond eind oktober verschijnt.

Het definitieve ontwerp van het tracé is gereed en de laatste onderzoeken voor de vergunningaanvraag worden op dit moment afgerond. Gasunie vraagt waarschijnlijk eind oktober de vergunning aan bij de verschillende bevoegde gezagen. Wij hebben u door middel van een brief (14 juli 2020) geïnformeerd over het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst met de Gasunie. Begin 2021 verwachten wij nog een uitvoeringsovereenkomst te kunnen tekenen met de Gasunie waarin gedetailleerd afspraken worden vastgelegd over de uitvoering en herstelwerkzaamheden aan de openbare ruimte.

Afspraken

Ten aanzien van de afname van de warmte uit WarmtelinQ is een bestuurlijk traject ingang gezet tussen de aanliggende gemeenten (Vlaardingen, Rijswijk, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag), Gasunie, ministerie van Economische en Binnenlandse Zaken, de provincie Zuid-Holland en stichting Sociale Huisvesting Haaglanden (corporaties in Haaglanden en in samenwerking met de vertegenwoordigers uit Vlaardingen en Schiedam). Gezamenlijk is afgesproken dat we tot het einde van dit jaar werken aan een reële inschatting van de totale warmtevraag in de gebouwde omgeving en hierover afspraken met elkaar willen maken. Dit is nodig omdat Gasunie begin 2021 een investeringsbesluit wil gaan nemen, om de eerder opgestelde planning voor de uitvoering (start eind 2021) te halen. Het ingewikkelde is dat gemeenten geen formele rol hebben bij de warmtelevering aan woningen/bedrijven. Gemeenten zijn wel bezig om een Transitievisie warmte op te stellen zodat een beeld ontstaat over de ontwikkeling van de warmtevraag en het aanbod.

In samenwerking met de corporaties in Rijswijk gaan wij de komende maanden onze warmtevraag naar de toekomst toe, nader in beeld brengen. Dit zal dan ook input zijn om te komen tot afspraken met Gasunie. Financiële/juridische garanties kunnen wij op dit moment echter niet geven.

Transitievisie Warmte

We werken aan het opstellen van een plan van aanpak Transitievisie Warmte. In de Transitievisie Warmte leggen we vast op welke wijze en welke wijken voor 2030 van het aardgas gaan en welke daarna aan beurt komen. Voor eind 2021 moet de Transitievisie Warmte door de raad zijn vastgesteld. Dit is een van de afspraken uit het Klimaatakkoord. Participatie is een essentieel onderdeel bij het tot stand komen van de Transitievisie warmte. We zullen in het plan van aanpak extra aandacht geven aan hoe we vorm willen geven aan de participatie binnen de mogelijkheden die de RIVM-richtlijnen ons meegeven.

We hebben wel gemerkt dat er digitaal veel mogelijkheden zijn om de participatie laagdrempelig vorm te geven. Wij verwachten voldoende tijd te hebben om een zorgvuldig proces te doorlopen. Zodra het plan van aanpak gereed is zullen wij dit document naar uw raad sturen.

Ter overbrugging zullen wij voor 2021 afzonderlijke afspraken maken met de WoonWijzerWinkel. Inzet daarbij is om de WoonWijzerWinkel, ook zichtbaarder te krijgen in Rijswijk door bijvoorbeeld op gezette tijden de mobiele WoonWijzerWagen op nader te bepalen locaties neer te zetten. Ook het inrichten van een pop-up servicepunt behoort tot de mogelijkheden.

Communicatie en participatie

We hebben opdracht gegeven aan een communicatieadviesbureau om de communicatie en de participatie van de energietransitie verder vorm te geven, te beginnen met de bewonerscommunicatie en de inrichting van een Servicepunt Energie op onze gemeentelijke website. Voor de Transitievisie Warmte zullen zij ook de participatie verder inhoud geven, rekening houdend met de nieuwe werkelijkheid als gevolg van COVID-19. Ook richten wij de aanpak van de communicatie en de participatie specifiek op vragen vanuit het bedrijfsleven.

Energieloket

De WoonWijzerWinkel geeft op dit moment aan particulieren praktische informatie en adviezen over diverse vormen van het verduurzamen van de woning. Dit gebeurt ook in opdracht van de gemeente. Het contract met de WoonWijzerWinkel loopt eind 2020 af. In samenwerking met diverse andere gemeenten in de regio is gekeken of we opnieuw gezamenlijk het energieloket kunnen aanbesteden. Insteek is om dit in 2021 gezamenlijk op te pakken.

Formaliseren samenwerking met corporaties

Op dit moment werken we intensief samen met de woningcorporaties aan de energietransitie. Dit ook met het oog op de warmtevraag van WarmtelinQ. We willen graag samen met hen en eventueel andere partijen zoals Stedin en de lokale Energiecoöperatie, de samenwerking formaliseren.

Ook VvE's, in welke vorm dan ook, vormen een belangrijke doelgroep die we moeten betrekken

bij de energietransitie. Dit heet tot doel om met meer draagvlak en -kracht de energietransitie lokaal vorm te geven. We verwachten nog voor het einde van 2020 de samenwerking te bekrachtigen.

Markt- verkenning

We hebben een marktverkenning uitgevoerd om een beeld te krijgen van wat de marktpartijen te bieden hebben als het gaat om de exploitatie van warmtenetten. Een achttal bedrijven heeft gereageerd op onze open oproep om vrijblijvend met ons in gesprek te gaan over de kansrijkheid en globale voorwaarden van een warmtenet in Rijswijk. Hoofdconclusie is dat een warmtenet in Rijswijk kansrijk is. Voor een goede exploitatie van netten is een drietal zaken van belang, in willekeurige volgorde: (1) een duidelijke visie en rol van de gemeente, (2) voldoende woningen die zijn aan te sluiten, (3) het tempo waarop woningen zijn aan te sluiten, ook wel volloop (risico) genoemd. In het kader van de Transitievisie Warmte zullen we nader met de raad spreken over de rol van de markt en de rol van de gemeente in de energietransitie en over de vervolgcacties.

Wet collectieve warmte

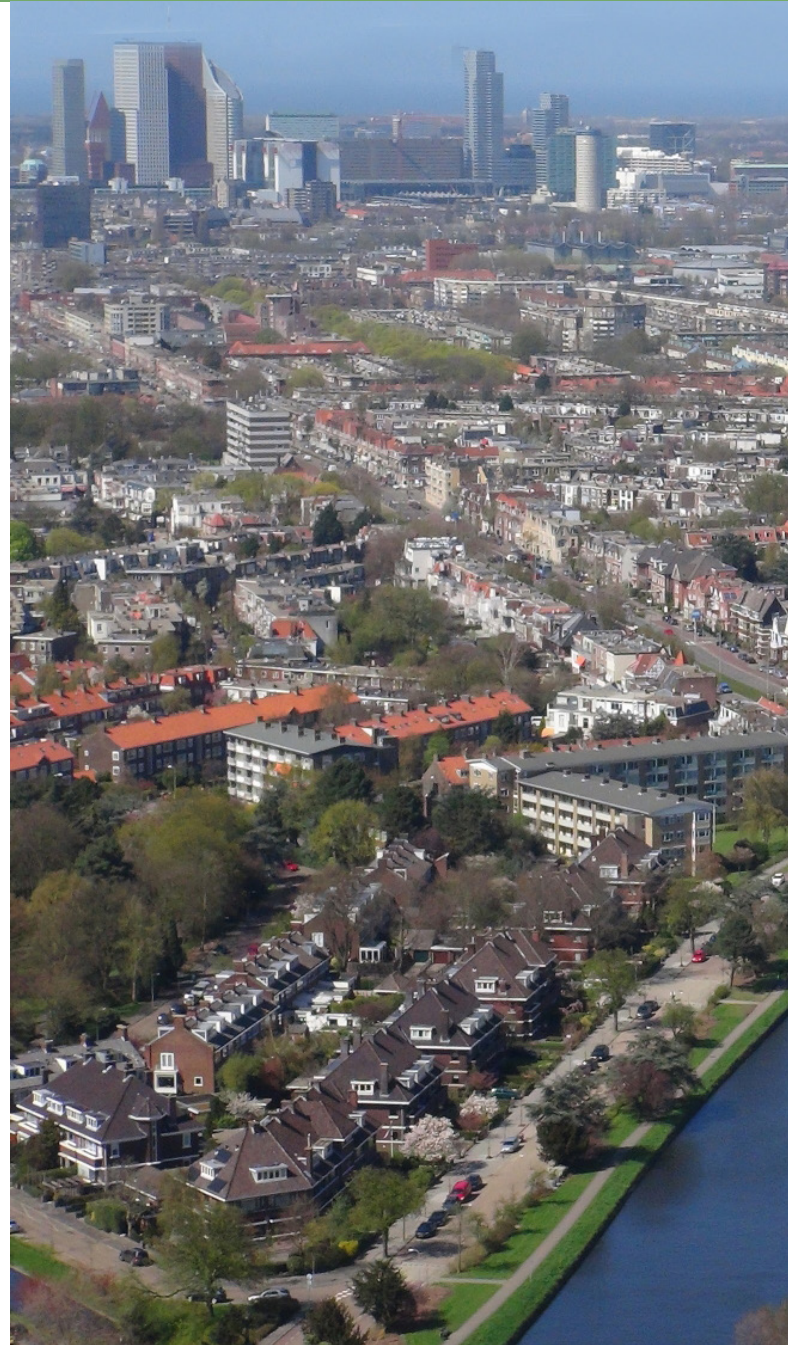
Eind juni 2020 is de Wet collectieve warmtevoorziening in consultatie gegaan. Deze wet is de opvolger van de Warmtewet en regelt de nieuwe ordening van de collectieve warmtevoorziening. De gemeente krijgt in deze wet nadrukkelijk de rol van regievoerder om voor de gehele gemeente stap voor stap plannen te maken en uit te voeren die passen binnen de ambities die in het Klimaatakkoord zijn vastgelegd. De VNG heeft mede namens de gemeente Rijswijk een uitgebreide reactie gestuurd. De planning is dat de wet op 1 januari 2022 ingaat. Gezien de complexiteit van de wet en de hoeveelheid consultatiereacties, is de vraag of de planning wordt gehaald. Als er meer duidelijkheid is over de bijgestelde conceptwetteksten, zullen wij de raad hierover uitgebreider informeren.

Elena-subsidie

De provincie heeft in samenwerking met een groot aantal gemeenten een subsidieaanvraag voorbereid in het kader van de Europese subsidie "Elena". Deze subsidie is toegekend. Op 30 september 2020 zullen wij hiervoor een uitvoeringsovereenkomst met de provincie Zuid-Holland ondertekenen. Hierover hebben wij u onlangs geïnformeerd (8 september 2020). Deze subsidie heeft tot doel om de voorbereidingskosten voor het treffen van maatregelen om het vastgoed te verduurzamen, grotendeels te vergoeden. Hierdoor blijven de risico's laag voor de aanvragende partijen. De lokale woningcorporaties, VvE's, eigenaren van het gemeentelijk vastgoed als ook van het andere maatschappelijk vastgoed kunnen projectvoorstellen indienen voor deze subsidie.

Strategisch vastgoedbeleid, maatschappelijk vastgoed

Het is de bedoeling dat wij de komende maanden gemeentebreed het interne overleg starten over wat de energietransitie voor de verschillende taken van ons als gemeente betekent. Naast het vastleggen van het beleid, moet ook duidelijk zijn wat dit concreet betekent voor de uitvoering en de kosten. Ook wij als eigenaar van het deel van het maatschappelijk vastgoed, hebben de maatschappelijke verantwoordelijkheid om stappen te zetten.

Integraal huisvestingsplan scholen

Wij starten dit najaar om inzichtelijk te maken wat de energietransitie betekent voor scholen. Dit zal als input gaan dienen voor het nieuwe integraal huisvestingsplan scholen dat wordt opgesteld.

Zon op Rijswijk

Wij zijn met de lokale Energiecoöperatie Zon op Rijswijk in overleg over een door de coöperatie te realiseren tweede project op een gemeentelijk dak. Wij verwachten u hier binnenkort over te kunnen informeren.

Daarnaast zijn wij met de energiecoöperatie in overleg over hun rol binnen de energietransitie.

Kosten energietransitie

Het mag duidelijk zijn dat de energietransitie een grote inspanning vergt van de gemeenten. In de afgelopen decembercircular is daarom door het rijk € 248.000 voor de periode 2020 en 2021 overgemaakt naar de gemeente Rijswijk voor de te maken kosten (personeel, energieloket, Regionale Energiestrategie). De VNG voert namens alle gemeenten op dit moment gesprekken met het rijk over de vergoeding van de kosten van de energietransitie in de jaren na 2022.

Verkenning alternatieve energie voor bedrijven

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van een nieuwe economische visie. In deze visie is de energietransitie een van de pijlers. We gaan de komende tijd met ondernemers in Rijswijk in overleg hoe zij tegen de energietransitie aankijken, op welke wijze zij dit zelf willen oppakken en wat zij van de gemeente verwachten. Op basis hiervan kunnen wij goed inspelen op de behoefte die er is en de alternatieven gaan schetsen die er zijn om te komen tot de verduurzaming van de bedrijven.